

Mübarek geceleri değerlendirmek

Cenâb-ı Hak, bütün insanlara, sayılamıyacak kadar çok nimet, iyilik vermiştir. **Bunların en büyüğü ve en kıymetlisi olarak da, Resuller ve Nebîler "aleyhimüssalevâtü vetteslimat" göndererek, islamiyeti, se'âdet-i ebediye yolunu göstermiştir** ve İbrahim suresinin yedinci âyetinde mealen, (Nimetlerimin kıymetini bilir, şükrederseniz, yani emrettiğim gibi kullanırsanız, onları arttırırım. Kıymetlerini bilmez, bunları beğenmezseniz, elinizden alır, şiddetli azap ederim) buyurmuştur. Bir asırdan beri islamiyetin garîb olması ve son zamanlarda büsbütün uzaklaşarak, dünyanın küfür ve irtidâd karanlığı ile kaplanması, **hep İslam nimetlerinin kıymetlerini bilmeyip, onlara şükretmemenin, arka çevirmenin netîcesidir.**

[Dinimizin emirleri, ibadetlerimiz, mübarek gecelerimiz, Ramazan-ı şerif ayı, oruç vs. bizler için çok büyük nimettirler. Fakat bunlar nefse acı geliyor. Bu nimetlerin farkında olup kıymetini bilirsek dünyada ve ahirette çok kazanırız. Kıymetlerini bilmeyip nefse aldanır ve bunları zahmet zannederek bu nimetlerden mahrum kalırız ve dünyada ve ahirette kaybedenlerden oluruz.]

Her izzet ve her nimet, Allahü teâlâyâ, ihlâs ile itaat ve ibadet etmektedir. Her kötülük ve sıkıntı da, günah işlemekten hâsıl olur. Herkese dert ve bela, günah yolundan gelir. Rahat ve huzur da, itaat yolundan gelmektedir. [Allahü teâlânın âdeti böyledir. Bunu kimse, değiştiremez. **Nefse kolay ve tatlı gelen şeyi saadet zan etmemeli. Nefse güç ve acı gelenleri de şekâvet ve felaket sanmamalıdır.**]

Mübarek geceler, İslam dininin kıymet verdiği gecelerdir. Allahü teâlâ, kullarına çok acıdığı için, bazı gecelere kıymet vermiş, bu gecelerdeki, dua ve tevbeleri kabul edeceğini bildirmiştir. Kullarının çok ibadet yapması, dua ve tevbe etmeleri için bu geceleri sebep kılmıştır. **Bu gecelere saygı göstermelidir. Saygı göstermek, günah işlememekle olur.**

Hikmet ehli zatlar buyuruyorlar ki;

Allahü teâlâ çok şefkatli, çok merhametli, çok affedici olduğu için, namazlar arasındaki hatalarımız silinsin diye beş vakit namazı emretmiştir.

Ayrıca Cuma gününü yarattı. Bu günde ve gecesinde yapılan duaları kabul ediyor ve bir haftalık hatalarımızı, günahlarımızı siliyor. Hatta Cuma günü ve gecesini ve Ramazan-ı şerifin otuz günü ve gecesini, bunların şerefi ve büyüklüğünden dolayı kabirde kâfirler dâhil, kimseye azap yoktur.

Ayrıca, mübarek geceleri yarattı. Bu gecelerde yapılan duaları kabul ediyor.

Bir de Ramazan-ı şerifi yarattı. Bu öyle bir ay ki, bu ümmete mahsustur. Hazret-i Ali radiyallahu anh, (Eğer Allahü teâlâ bu ümmeti affetmek dilemeseydi, bunların hepsini affetmeyi takdir etmeseydi, Ramazan ayını vermezdi) buyuruyor. Ramazan ayı, nimetlerin en büyüklerindedir. Affın, mağfiretin dopdolu olduğu bir aydır. Bir günü, bine bedeldir, hele içinde bir de, bin aya bedel olan Kadir gecesini vardır. Bir ayın tamamı, yani Ramazanın her günü bayramdır; çünkü her gün binlerce, yüz binlerce Müslüman affa uğruyor, Cennete gidiyor. Bu öyle mübarek bir aydır ki,

bütün senenin pisliğine kefarettir ve mutlaka temizleyicidir. Orucunu tutan mümin, bayram sonuna kadar tertemiz olur.

Bayramdan sonra, kirli havaya bağlı olarak yine kirlenmeye başlıyor. Bu kirli hava, salihlere de bulaşıyor. Çünkü hava kirlenirse, bundan herkes rahatsız olur. Şimdi manevi hava çok kirli, temiz kimse bile, sokağa çıktığı zaman, bu kirli havayı teneffüs ettiği için kalbi kararır.

Havanın kirliliği, haram ve helallerin karışmasından olmuştur. Eskiden haramlar ve helaller ayrıydı. Şimdi karmakarışık oldu.

[Din düşmanları, gençleri dinimizin emirlerinden ve güzel ahlakından uzaklaştırmak için durmadan çalışıyor. Şeytan ve nefis de bu hususta onlara yardım ediyor. Bu taarruz neticesinde gençler, kendilerini ayakta tutan kaleleri bir bir kaybediyor; namaz kalesini kaybediyor, tesettür kalesini kaybediyor, edep-haya kalesini kaybediyor. Fakat din düşmanlarının milyonlar sarf ederek elde ettikleri başarıları, bir mübarek kandil gecesinde yahut bir Ramazan-ı şerifte gidiveriyor. Gencin kalbi yumuşuyor, bu gece bari ibadet edeyim, bir şeyler yapayım diyor. Yahut sene boyu nefsim uydum, bari Ramazan'da biraz toparlanayım diyor. Namaza başlıyor, dinin emirlerine riayet etmeye çalışıyor ve derken kalbi toparlanıp doğru istikamete giriveriyor. Bundan dolayı din düşmanları bu geceleri hiç sevmeyiz ve bu gecelerin etkisini yok etmek isterler. Bunun için de türlü yollar denerler.]

Din düşmanları, münafıklar, Millet'in sağlam imanını, ilme ve akla dayanarak bozamayacaklarını, islama hücum ettikçe, kendi yüz karalarının meydana çıktığını görerek, hile, yalan yoluna sapıyor. Müslüman görünüp ve müslümanlığı beğenici ve medh edici yaldızlı yazılar yazıp, fakat, bu yazıları ve sözleri arasında **müslümanlığın esâs ve temel meselelerini, sanki müslümanlık değilmiş gibi ele alıp kötülüyorlar. Okuyucuları ve dinleyicileri bunlardan soğutmağa ve ayırmağa çalışıyorlar.**

[Demek ki yöntemlerinden biri dinimizin kıymet verdiği şeyleri dinden ayrı, dine aykırı gibi göstermekmiş. Bununla ilgili dinimizislam sitesine sorulan birkaç sual-cevaba yer verelim]

Sual: Peygamberin doğumunu yani Mevlid kandilini kutlamak, mübarek geceler ihdas etmek bid'attir. Hatta bazı İslam ülkelerinde de böyle bilinir. Çoğunluğa uymak lazım.

CEVAP

İfade tarzınız bir mezhepsizden ziyade bir misyonerin ifade tarzına çok benziyor. Yoksa mezhepsizler bilmeden misyonerlerin kuklaları mı oldu? Bir müslüman böyle soramaz. Peygamber efendimizin... der. Böyle diyorlar, doğrusu nasıldır, gibi sorular sorar. Siz ise Peygamber, Peygamberin... diyorsunuz. İfadelerinizden o yüce Peygambere inanmadığınız şüphesi hasıl oluyor. Biz yine sizin müslüman olduğunuza inanarak, buna göre cevap verelim.

Vehhabiler ve onlara uyan diğer mezhepsiz ülkeler elbette Peygamber efendimize olan düşmanlıklarından dolayı mevlide hücum ederler. Allahü teâlânın o mübarek günlere kıymet verdiği hadis-i şeriflerle sabit. İnsanlar hiç kıymet vermese ne önemi var? Dünyada müslümanlar çok azınlıktadır. Müslümanların içinde tesettürlü olanlar da azınlıktadır. Az olduğu için, insanlar değer vermediği için kapanmaya Allah da değer vermiyor mu demektir? Çoğunluğa uymak lazım sözü cahillerin uydurmasıdır. Kur'an-ı kerimde mealen buyuruluyor ki:

(İnsanların çoğuna uyarsan, seni Allah'ın yolundan saptırırlar.) [Enam 116]

Sual: Mübarek gecelerde özel ibadetler yapmak Kur'anın emrine aykırıdır, bid'attir. Hatta küfür ve şirkir.

CEVAP

Mevlid geceleri Kur'anın emrine aykırı olarak ne yapılıyor ki? Kur'an okunuyor, Resulullah övülüyor, salevat-ı şerife getiriliyor. Bunlar Kur'anın hangi âyetine aykırıdır?

Her gece mevlid okunsa yine mahzuru olmaz. Çünkü ibadet etmek, mevlid okumak, salevat getirmek yasak edilmiş değil ki. Bid'at, dinin emretmediği şeyi ibadet olarak yapmaktır. Dinimiz, Kur'an okumayı, mevlid gibi ilahileri okumayı bid'at mı kabul ediyor da bid'at damgasını basabiliyorsunuz?

Mevlide bid'at diyen sadece vehhabiler ve onların izinden giden mezhepsizlerdir. Hiçbir ehl-i sünnet âlimi mübarek gecelerde ibadet etmeye bid'at dememiştir. Bir tane bile gösterilemez. Peygamber efendimiz de zaten bu gecelerde ibadet etmeyi övmüştür. Peygamberimize uymayı da Allahü teâlâ bildirmiştir. Resulüme uyun buyurmuştur. Resulünün emrine uymaya küfür ve şirk demek vehhabilikten başka bir şey değildir.

Sual: Allah neyi kabul edip etmeyeceğini bize Kur'anda bildirmiş. Kadir gecesini hariç hangi gece Kur'anda var? Biz müslümanlar için her gece dua, ibadet, tevbe, istiğfar var. Öyle değil mi?

CEVAP

Allahü teâlâ neyi kabul edip etmeyeceğini elbette Kur'anda bildiriyor.

İşte âyet-i kerime mealleri:

(Resulümün verdiği alını, yasakladığından da sakının!) [Haşr 7]

(O, [Resulüm] vahiyden başkasını söylemez.) [Necm 3,4]

(Allah'a ve Resulüne karşı gelen, apaçık bir sapıklıktadır.) [Ahzab 36]

(İhtilafı bir işin hükmünü Allah'tan [Kur'andan] ve Resulünden [Sünnetten] anlayın!) [Nisa 59]

(O Peygamber, güzel şeyleri helal, çirkin şeyleri haram kılar.) [Araf 157]

(Aralarında hüküm verilmek üzere Allah'a ve Peygambere çağırıldıkları vakit: "İşittik, itaat ettik" demek, ancak müminlerin sözüdür, işte kurtuluşa erenler onlardır.) [Nur 51]

(Allah'a ve Resulüne itaat edin! [uymayıp] yüz çeviren [kâfirdir] Allah da kâfirleri sevmez.) [Al-i İmran 32]

Kur'anda, (yalnız Kur'ana uyun) denmiyor, (Allah'a ve Resulüne uyun) deniyor. Resulünü devreden çıkaran, Kur'anın açıklaması olan hadisleri delil saymayan, Kur'anın ifadesi ile kâfir olur.

(Her gece dua, ibadet, tevbe, istiğfar var, öyle değil mi?) diyorsunuz. Öyle ise hâşâ Allahü teâlâ, Kadir gecesini niye faziletli kılmıştır, niye bin aydan daha faziletli demiştir? Demek ki müminlere ikram olsun diye bunu yapmıştır. Onu yapan Allahü teâlâ, Ramazan gecelerine de Cuma gecelerine de değer vermiştir, Berat gecesine

de bayram gecelerine de değer vermiştir. Resulün getirdiklerini alın, yasak ettiklerinden sakının buyurmuştur. Ona itaat bana itaattir buyurmuştur. Peygamber efendimiz de mübarek gecelerin faziletlerini hadis-i şerifleriyle açıklamıştır. Kur'an-ı kerimi al, Peygamberimizi sallallahü aleyhi ve sellem devre dışı bırak. Bu nasıl Müslümanlık?

[Din düşmanlarının ikinci yöntemleri ise bir şeyi büsbütün ortadan kaldıramasa bile bozmak, aslından uzaklaştırmak ve neticede İslam nimetlerinden mahrum bırakmaktır. Doğru ilaca karşı olan biri, evvela bunu piyasadan kaldırtmak ister. Şayet bunu yapamazsa sahtelerini üretir ve neticede insanlar yine ilaçtan mahrum kalır.]

Peygamber efendimiz sallallahü aleyhi ve sellem zamânından beri Müslümanlar, kandil gecelerinde kazâ namazları kılarlar, Kur'ân-ı kerîm okurlar, duâ ve tövbe ederler, büyükleri ziyâret ederler, fakir fukarâya sadaka vererek onları sevindirirlerdi. **Hiçbir zaman bu geceler, eğlencelerin yapıldığı, İslâm dîninde bulunmayan şeylerin âdet hâline getirildiği geceler olmamıştır.** Günümüzde de kandil denince Allahü teâlâyâ boyun büküp ibâdetlerin ve duâların yapıldığı, Müslümanların birbirlerini tebrik ettikleri, hâli vakti yerinde olanların sadaka dağıttıkları günler ve geceler akla gelir.

[Maalesef artık Ramazan eğlenceleri adı altında yapılan bazı uygulamalar ile bu durumun dışına çıkmaktadır. Kitaplarda mübarek gecelere saygı göstermenin ehemmiyeti ısrarla bildirilmekte ve saygı göstermenin de günah işlememekle olduğu belirtilmektedir.]

Farisi (Enîsülvâ'ızîn) kitabında diyor ki, (İsa "aleyhisselam" zamanında bir genc, güzel bir kıza tutulmuştu. Ona kavuşmak için çırpınıyordu. Nice zaman sonra söz aldı. Genç, pek sevincli idi. Ansızın, pencereden hilâli [yeni ayı] gördü. Bu hangi aydır dedi. Kız, Recep deyinince, genc toparlandı. Kız şaşırıp, ne oluyorsun dedi. Genç, babalarımından işitdim. Recep ayında günah işlenmez. Bu aya saygı gösterilir deyip, özür diledi ve evine gitdi. Allahü teâlâ, İsa aleyhisselama vahy gönderip, olanları bildirdi. Bu genci ziyâret et! Selamımı söyle buyurdu. Genç, Recep ayına gösterdiği bir saygı için, büyük bir Peygamberin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" kendine gönderildiğine sevinerek iman etti. İyi bir mümin oldu. Recep ayına gösterdiği bir saygı sebebi ile, iman şerefine kavuştu.)

[Menkıbede anlatılan genç neden bu nimete kavuştu? Peki Ramazan-ı şerifte ibadet etmeyip, eğlenceden eğlenceye, konserden konsere dolaşan gençlerimiz de aynı nimete kavuşma adayı mıdır acaba?]

İmam-ı Gazali hazretleri buyuruyor ki:

Ahiret yolcusunun, ibadetle ihya edilmesi kuvvetle müstehab olan mübarek geceleri boş geçirmesi uygun değildir; çünkü bunlar hayır mevsimleri ve kârı bol olan gecelerdir. **Kazançlı mevsimleri ihmal eden tüccar, bir kâr sağlayamadığı gibi, mübarek geceleri gafletle geçiren ahiret yolcusu da maksada ulaşamaz.**

[Şimdi olayı daha iyi anlamak için kendi kendimize sorular soralım ve tekrar düşünerek cevaplarını verelim:

- Biz ahiret yolcusu muyuz?
- Evet
- Maksudımız ne?

- Allahü teala'nın rızasına kavuşmak
- Peki bu maksada ulaşmak için ne yapılmasını alimlerimiz söylemişler?
- Mübarek geceleri, kandil gecelerini iyi değerlendirmek, bu kazanç mevsimlerinden gafil olmamak ve bu geceleri diğer gecelerden ayırt etmek, yani her zaman rutin olarak yaptıklarımızın dışına çıkıp ilave bir gayret göstermek

Bu soru-cevap tarzını biraz daha sürdürüelim ve sanki bir muhasebe yapar gibi kendi kendimize şunları soralım ve bunlara vereceğimiz cevapları inceleyelim: (Noktalı kısımlar düşünme molaları olup her bir soru üzerine odaklanmak üzere durak yerleri olarak konuldu)

- *Kandillerin öneminin farkında mıyız? Mesela bu geceler gelecek diye çok sevinebiliyor muyuz? Bu gecelerin gelmesinin heyecanını içimizde hissedebiliyor muyuz? (Düşünmemize vesile olması için şöyle bir örnek verebiliriz: bir tüccara deseler ki "önümüzdeki ayın filanca gününde uyanık ol! O gün çok bereketli, kazancı yüksek bir gün olacak! Belki bütün yılın kârını o gün elde edersin!" Böyle söylenen bir tüccar, o günün gelmesini nasıl bir heyecan ve sevinç ile bekler, bir aksilik olur diye ödü patlar)*
-
- *Bir kandilin geleceğini ne kadar zaman önce biliyoruz? Herhangi bir günün kandil olduğunu önceden araştırıp biz kendimiz mi hesap ediyoruz, yoksa sağdan soldan tesadüfen öğrenip de "Aa, filanca gün kandilmiş" mi diyoruz?*
-
- *Gelip geçen fakat ne nasıl geldiğini, ne de nasıl geçtiğini doğru dürüst fark edemediğimiz kandillerimiz oluyor mu?*
-
- *Herhangi bir kandil veya mübarek gün için önceden bir hazırlık yapıyor muyuz? Bunu biraz açacak olursak mesela bir kandil gecesi daha uzun süre ayakta kalabilmek için önceden uykumuzu almaya çalışmak gibi ya da o gün yapmamız icap eden işleri daha önceden halledip de o günü daha yüksek kazanç elde etmeye ayırmak gibi. Bunu Ramazan için düşünecek olursak Ramazan gelecek diye evimizde bir hareketlilik, bir farklılık oluyor mu? Ramazan ayının gelmesiyle ocak veya şubat veya herhangi bir ayın gelmesi arasında nasıl bir fark hissediyoruz, elbette bir fark hissedeceğizdir fakat sormak istediğimiz hissettiğimiz farkın çok bariz bir fark mı yoksa sönük mü olduğudur. Yahut kalbimize şöyle düşünceler de gelebiliyor mu: "Ramazan da yaza denk geliyor, nasıl dayanacağım, uykusuzluk da çok etkiliyor ama neyse, bir şekilde dayanacağız?"*
-
- *Eğer evli isek ve çocuğumuz var ise çocuğumuza kandilin yaklaştığını ve geldiğini hissettirebiliyor muyuz? Yoksa onun için diğer günlerden çok da farkı olmuyor mu? Eğer böyle ise ne yapmalıyız? Bu şekilde devam ederse nasıl bir çocuğumuz olur, başka şekilde hareket edersek nasıl bir çocuğumuz olur? İki farklı tarzda yetişen çocuk arasında nasıl bir fark meydana gelir?*

Bu fark büyük mü olur, yoksa ihmal edilebilecek küçük bir fark mı meydana gelir?

-

Eleştiri maksadıyla değil de samimi olarak kendi kendimizi değerlendirmek, ne yapıyoruz ve yaptıklarımız bizi nereye götürüyor diye düşünmek için olan bu soruları çoğaltmamız mümkün, ama bu kadarla yetinelim ve konumuza devam edelim...]

Cuma, bayram ve kandil günleri ve geceleri, Müslümanların mübarek gün ve geceleridir. Bu mübarek gün ve gecelere kıymet veren Allahü teâlâdır. Peygamberler de insandır. Ancak Allahü teâlâ onları kıymetlendirmiş, güzide mevki ihvan etmiştir. Peygamberler diğer insanlardan niye ayırt ediliyor denemediği gibi, bazı gün ve geceleri kıymetli yaratan Allahü teâlâyâ da bugünleri diğer günlerden niye ayırdın denemez.

[Biri 100tl'lik, diğeri de 10tl'lik iki banknotu olan kişi, "o da para bu da para, o da kağıt bu da kağıt, hatta büyüklükleri bile yaklaşık aynı iken niye biri diğerinden kıymetli olsun ki?" diyebilir mi, derse ne anlam ifade eder ve böyle diyene akıllı insanlar nasıl muamele yapar? Yahut elindeki kağıtları para boyutunda kesse ve "bu benim yaptıklarım da kağıt, bunlar da aynı kıymete sahip" dese, söylediği bu söz, akıllı insanlar nezdinde ne mana ifade eder? Evet, ikisi de kağıt, lakin o kağıdın kıymeti, onu yapandan geliyor. Onu yapan, birine 100tl'lik kıymet vermiş, diğerine ise 10tl'lik. Sen 10tl'nin yanına bir sıfır daha koyup "bu da 100tl oldu artık" desen de bir kıymet ifade etmez.

Bunun gibi bazı günler kıymetlidir, çünkü Allahü teala o günleri kıymetli yaratmış. Böyle olduğunu da Peygamber efendimiz aleyhissalatü vesselam vasıtası ile kullarına bildirmiş. Peygamber efendimiz sallallahü aleyhi ve sellem bildirmeseydi, biz Cuma gecesinin ve gündüzünün, haftanın diğer günlerinden, yahut Şaban ayının 15'inci gecesinin aynı ayın diğer gecelerinden daha kıymetli olduğunu, Kadir gecesinin 1000 aydan daha hayırlı olduğunu nereden bilebilirdik ki? Demek ki zamanların kıymeti Peygamber efendimizin sallallahü aleyhi ve sellem bildirmesiyle anlaşılıyor. Peygamber efendimiz, bir günü kutladıysa anlıyoruz ki, o gün kutlanması icap eden bir gündür, değilse de değildir.]

Üç ayların faziletleri

RECEB ayı: Dört kıymetli aydan biridir. Bir âyet-i kerime meali:

(Allah'ın gökleri ve yeri yarattığı günden beri, ayların sayısı on ikidir. Bunlardan dördü, haram [hürmetli] olan aylardır.) [Tevbe 36]

Resulullah efendimiz, Receb ayına çok değer verir ve "Ya Rabbi, Receb ve Şabanı bizler için mübarek kıl ve bizi Ramazana eriştir" diye dua ederdi.

Receb ayının faziletiyle ilgili birkaç hadis-i şerif:

(Haram aylar, Receb, Zilkade, Zilhicce ve Muharremdir.)[İbni Cerir]

(Haram aylarda Perşembe, Cuma ve Cumartesi günleri oruç tutana iki yıllık ibadet sevabı yazılır.) [Taberani]

(Haram aylarda bir gün oruç tutup bir gün yemek çok faziletlidir.) [Ebu Davud]

(Receb ayında Allahü teâlâya çok istiğfar edin; çünkü Allahü teâlânın, Receb ayının her vaktinde Cehennemden azat ettiği kulları vardır. Ayrıca Cennette öyle köşkler vardır ki, ancak Receb ayında oruç tutanlar girer.) [Deylemi]

(Cennette öyle köşkler vardır ki, onlara ancak Receb ayında oruç tutanlar girer.) [Deylemî]

(Allahü teâlâ, Receb ayında oruç tutanları mağfiret eder.) [Gunye]

(Recebin bir gün başında, bir gün ortasında ve bir gün de sonunda oruç tutana, ayın hepsinde tutmuş gibi sevab verilir.) [Miftah-ül-cennet] (Kaza oruç borcumuz olmasa bile, oruç tutarken, ilk veya son kazaya kalan Ramazan orucunu tutmaya diye niyet etmeli.)

(Ramazan ayı dışında Allah rızası için bir gün oruç tutan, iyi bir yarış atının bir asırda alacağı mesafe kadar Cehennemden uzaklaşır.) [Ebu Ya'la]

(Şu beş gecede yapılan dua geri çevrilmez: Regaib gecesi, Şabanın 15. gecesi, Cuma gecesi, Ramazan bayramı ve Kurban bayramı gecesi.) [İ. Asakir]

(Allahü teâlâ, Receb ayında hasenatı kat kat eder. Bu ayda bir gün oruç tutan, bir yıl oruç tutmuş gibi sevaba kavuşur. 7 gün oruç tutana, Cehennem kapıları kapanır. 8 gün tutana Cennetin 8 kapısı açılır. 10 gün tutana, Allahü teâlâ istediğini verir. 15 gün oruç tutana, bir münadi, "Geçmiş günahların affoldu" der. Allahü teâlâ, Nuh aleyhisselamı Recebde gemiye bindirdi. O da, Receb ayını oruçlu geçirip oradakilere oruç tutmalarını emretti.) [Taberanî]

(Receb'de, takva üzere bir gün oruç tutana, oruç tutulan günler dile gelip, "Yâ Rabbi, onu mağfiret et" derler.) [Ebu Muhammed]

Receb ayında edilen dualar kabul edilir, hatalar affedilir. Günah işleyenin cezası da kat kat olur.

Hazret-i Hüseyin (radiyallahü anh) anlatır:

"Kâbe'yi tavaf ederken yanık sesle Allahü teâlâya dua eden bir kimsenin sesini işittik. Babam bunu çağırmamı emretti. Güzel yüzlü temiz bir kimseydi. Ancak sağ tarafı felç olmuş, kurumuş, hareketsiz idi. Ona dedim ki:

- Sen kimsin, vaziyetin ne böyle?

- Menâzil bin Lâhık... Ben çalgı çalmakla, şarkı söylemekle şöhret salmış, Arabistan'ın artisti denilen ünlü bir kimseydim. Hep nefsin arzuları peşinde koştum. Recep ve Şaban aylarında bile bu günahlara devam ederdim. Salih babam, beni bu günahlardan kurtarmaya çalıştı. Bana, (Allahü teâlânın azabı şiddetlidir, bir anda kahredebilir. Kötü arkadaşlardan vazgeç, bu kötü işleri bırak! Melekler ve bu aylar senden şikayet ediyorlar) dedi. Nasihate hiç tahammülüm yoktu. Babamın üzerine yürüyüp, döverek susturdum. Üzüntülü ve kırık kalble, (Bu aylarda oruç tutar, geceleri ibadet ederim. Beytullah'a gidip şerrinden korunmak için Allahü teâlâdan yardım dilerim) dedi.

Bir hafta oruç tutup Kâbe'ye giderek, (Ey Rabbim, mazlumların âhını yerde bırakmazsın. Bu ayda, bu mübarek yerlerde yapılan duaları reddetmezsin. Hakkımı oğlumdan al, onu felç et) diye dua etti. Henüz duası bitmeden sağ tarafım felç oldu. Bunu görenler, (Baba bedduasına uğramış kişi) derler.

- Baban bu haline ne dedi?

- Babamdan af ve özür diledim. Onun da babalık şefkati galip gelerek beni bağısladı. Beddua ettiği yerde, bu sefer şifa bulmam için hayır dua etmek üzere deve ile Beytullah'a gelirken, devenin ürkmesi ile babam düşüp öldü. Şimdi çaresizim.

Babam Hazret-i Ali, bu gence dua etti. Recebde yaptığı bu dua bereketiyle Allahü teâlâ ona şifa ihsan eyledi."

Recebin ilk Cuma gecesine Regaib gecesini denir. Her Cuma gecesini kıymetlidir. Bu iki kıymetli gece bir araya gelince, daha kıymetli oluyor. Allahü teâlâ, bu gecede, müminlere, ragibetler [ihsanlar, ikramlar] yapar. Regaib, ihsanlar, ikramlar demektir. Bu geceye hürmet edenleri affeder. Regaib gecesini yapılan dua kabul olur, namaz, oruç, sadaka gibi ibadetlere, sayısız sevaplar verilir.

Perşembe günü oruç tutup gecesini de ihya etmek çok sevaptır. Perşembeyle birlikte, Cuma günü de oruç tutmakta mahzur yoktur. (Gunye)

Birkaç hadis-i şerif meali şöyledir:

(Receb ayında Allah'a çok istiğfar edin, çünkü Allahü teâlânın, Receb ayının her vaktinde Cehennemden azat ettiği kulları vardır. Ayrıca Cennette öyle köşkler vardır ki, ancak Receb ayında oruç tutanlar girer.) [Deylemi]

(Receb'in ilk Cuma gecesini [Regaib gecesini] ihya edene, kabir azabı yapılmaz. Duaları kabul edilir.) [S. Ebediyye]

(Şu beş gecede yapılan dua geri çevrilmez: Regaib gecesini, Şaban'ın 15. gecesini, Cuma gecesini, Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramı gecesini.) [İ. Asakir]

Miraç kandili

Sual: Mirac ne demektir, bu gecenin önemi nedir?

CEVAP

Mirac, merdiven demektir. Resulullah efendimizin göklere çıkarıldığı, bilinmeyen yerlere götürüldüğü gecedir. Recebin 27. gecesidir. İsrâ suresinin ilk âyet-i kerimesinde, Mirac bildirilmektedir.

Mutezile fırkası, Resulullah efendimizin bir anda, Cenneti, Cehennemi ve daha birçok yerleri gezip gelmesine akıl erdirememiş, "Miracı kabul etmek, Allah'a mekan itihaz etmek olur" diyerek Miracı inkâr etmiştir. Allahü teâlâ, Hazret-i Musa ile Tur dağında konuşmuştur. Tur dağı Allahü teâlânın mekanı mıdır? Elbette değildir. Cennete giren müminler de Allahü teâlâyı göreceklerdir. Cennet de Allahü teâlânın mekanı değildir. Allahü teâlâ mekandan münezzehtir.

Kavl-ül-fasl kitabında deniyor ki:

İsrâ suresinin ilk âyetinde, Allahü teâlâ, kudret ve azametinden nice acayip işlerden bazılarını göstermek için, Muhammed aleyhisselami, Mekke'den Kudüs'e götürdüğünü bildiriyor. İsrâ kelimesi, rüya için kullanılmaz. Uyanık iken, gece yürümek manasına kullanılır. (Sana [Miracda] gösterdiğimiz temaşayı insanlar için bir fitne kıldık) âyetindeki fitne, imtihan demektir. İmtihan ise uyanıkken olur. Peygamber efendimizin anlattığı rüya olsaydı, hiç kimse tuhaf karşılamazdı. Hazret-i Ebu Bekir tasdik edip, yüksek derecelere kavuşmazdı. Resulullahın,

Mekke'den Kudüs'e götürüldüğüne inanmayan kâfir olur. Göklere ve bilinmeyen yerlere götürüldüğüne inanmayan sapık olur. (Bahr)

Birkaç saniyede Mekke'den Kudüs'e götüren Allahü teâlâ, neden daha uzaklara götüremesin? Allah'ın kudretinden ancak kâfirler şüphe eder.

Peygamber efendimiz miracını özetle şöyle anlatıyor: Verilen Burak'a binip Beyt-ül-Makdis'e geldim. Onu, önceki peygamberlerin bağladığı halkaya bağladım, sonra Mescid'e girip orada iki rekât namaz kılıp çıktım. Cebrail bir kap şarap, bir kap da süt getirdi. Ben sütü seçtim. Cebrail, (Yaratılışa uygun olanı seçtin) dedi. Sonra bizi birinci semaya çıkardı. Gök kapısında, (Sen kimsin?) diye bir ses geldi. (Ben Cebrail'im) dedi. (Yanıdaki kim?) dendi. (Muhammed aleyhisselam) dedi. (O, peygamber olarak gönderildi mi?) dendi. Cebrail, (Evet) dedi. Gök kapısı açıldı. Hazret-i Âdem'le karşılaştım. Bana merhaba diyerek hayır dua etti. 2. semaya çıktık. Yine orada da aynı konuşmalar geçti. Göğün kapısı açıldı. Burada iki teyze oğlu İsa ve Yahya ile karşılaştım. Onlar da bana, merhaba diyerek dua ettiler. 3. semaya çıktık. Bu kapıda da aynı konuşmalar geçti. Göğün kapısı açıldı. Orada Hazret-i Yusuf'u gördüm. O da dua etti. 4. semaya çıktık. Aynı konuşmalar oldu. Kapı açıldı. Hazret-i İdris'i gördüm. O da dua etti. 5. semaya çıktık. Yine aynı konuşmalar geçti. Kapı açıldı. Hazret-i Harun'u gördüm. O da dua etti. 6. semaya çıktık. Yine aynı konuşmalar oldu ve kapı açıldı. Hazret-i Musa'yı gördüm. Merhaba diyerek dua etti. 7. semaya çıktık. Yine aynı konuşmalar geçti ve kapı açıldı. Arkasını Beyt-ül-Mamur'a dayamış Hazret-i İbrahim'i gördüm. O da dua etti. Beyt-ül-Mamur'u gördüm. Sonra Cebrail beni Sidret-ül-Münteha'ya götürdü. Allah, günde elli vakit namazı farz kıldı. Musa'nın yanına gelip anlattım. (Rabbinden azaltmasını iste! Ümmetin buna güç yetiremez. Tecrübem var.) dedi. Birkaç defa Rabbimle görüşmeye devam ettim. Nihayet Rabbim, (Beş vakit namazı farz kıldım. Her vakit için on sevab vardır. Böylece elli vakit namaz olur) buyurdu. (Müslim)

Sual: Mirac gecesini nasıl değerlendirmelidir?

CEVAP

Mirac gecesini ibadetle, gündüzünü de oruçla geçirmeli. İki hadis-i şerif meali:

(Mirac gecesinde iyi amel eden için yüz yıllık mükâfat vardır.) [İ.Gazali]

(Recebin 27. günü oruç tutana, 60 yıllık oruç sevabı verilir.) [İ.Gazali]

Cuma günü tek olarak oruç tutmak, bazı âlimlere göre mekruhtur. Cumartesi günü oruç tutmak ise bütün âlimlere göre mekruh olduğu için, bu mübarek gün cumaya rastladığı zaman, orucu perşembe veya cumartesi ile birlikte tutmak iyi olur. Cumartesi gününe rastlarsa, Cuma ile cumartesi veya cumartesi ile Pazar günü beraber tutmak gerekir.

Bu gece kaza namazı kılmalı, Kur'an-ı kerim okumalı, dua, tevbe etmeli, sadaka vermeli, müslümanları sevindirmeli, bunların sevaplarını ölümlere de göndermelidir!

Her zaman doğru iman sahibi olmaya, farzları yapıp haramlardan kaçmaya, tevbe edip farz borçlarını ödemeye çalışmalıdır! Bütün bunları yapmak ise ilimle olur. İlmihal bilgileri en kıymetli ilimdir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Geceleyin bir müddet ilim ile meşgul olmak, bütün gece sabaha kadar ibadet etmekten daha kıymetlidir.) [Ebu Nuaym]

Hikmet ehli zatlar buyuruyorlar ki:

Her mübarek gece, kıymetlidir; fakat Mirac gecesinin ayrı bir hususiyeti vardır. Izdırıp ve sevincin bir arada yaşandığı gecedir. Peygamber efendimiz, bir ay Taif'te, İslamiyet'i anlattı, hiç kimse inanmadı, alay ettiler, çocuklara taşlattılar.

Üzüntülü bir şekilde dönerken, bir bağ kenarında oturup biraz istirahat etti. Addas adındaki, bağın bekçisi, üzüm getirdi. Peygamber efendimiz, Bismillahirrahmanirrahim deyince, Addas şaşırды, bu sözü buralarda hiç duymadım dedi. Peygamber efendimiz, sen nerelisin diye sorunca Nineveliyim dedi. Kardeşim Yunus'un ülkesindensin, o da benim gibi peygamberdi buyurdu. Addas, Yunus'u buralarda kimse bilmez, bu güzel yüzün, bu güzel sözlerin sahibi asla yalancı olamaz dedi ve iman etti, ben de sizinle gelmek istiyorum dedi. Peygamber efendimiz, şimdi sen burada kal, yakında ismimi her yerde işitirsin, o zaman bana gel buyurdu. Bir ay kimse inanmadı, yolda dönerken bir kişi iman etti.

Gece amcasının kızının evine geldi, (Aç, amcan oğlu Muhammed'im) buyurunca Ümmühani, (Haber verseydiniz yiyecek bir şeyler hazırlardım, yedirecek bir şeyim yok) dedi. Peygamber efendimiz, (Yiyecek içecek gözümde yok, Rabbime ibadet edecek bir yer bana yeter) buyurdu.

Allahü teâlâ Cebrail aleyhisselama, (Habibim bu halde gene bana yalvarıyor, çok üzüldü, onu ben teselli edeceğim, git Habibimi bana getir) buyurdu. Önce, Mescid-i Aksa'ya geldi, bütün peygamberlere imam oldu. Sonra göklere çıktı. Allahü teâlâyı bilinemeyen, anlaşılamayan şekilde gördü, (Ya Rabbi, ümmetimin için de bunu isterim) dedi. İşte, beş vakit namaz, bize Mirac olarak verildi.

Mirac'da ne hikmetler vardır! Namaz kılmayan, Mirac'dan mahrumdur. 1400 yıldır devam eden, başka bir olay yoktur. İşte Mirac, 1400 yıldır devam ediyor. Mirac, aklın bittiği, imanın başladığı yerdir. Mirac namazdır. Allahü teâlâ, namaz gibi bir nimeti insanlara ihsan etti. Namaz, Allah sevgisini arttırır, duanın kabulüne de sebeptir. Namaz varsa, hayat vardır. Namaz yoksa insan bir işe yaramaz. Namazdan mahrum olan, her şeyden mahrumdur.

ŞABAN ayı: Resulullah efendimiz, Şaban ayına da çok değer verir ve "Ya Rabbi, Receb ve Şabanı bizler için mübarek kıl ve bizi Ramazana eriştir" diye dua ederdi.

Âişe validemiz buyuruyor ki:

(Resulullahın, hiçbir ayda, Şaban ayından daha çok oruç tuttuğunu görmedim. Bazen Şabanın tamamını oruçla geçirirdi.) [Buhari]

Şaban ayının faziletiyle ilgili üç hadis-i şerif:

(Şaban, öyle faziletli bir aydır ki, insanlar bundan gâfil olurlar. Bu ayda ameller, âlemlerin Rabbine arz edilir. Ben de amelimin oruçluyken arz edilmesini isterim.) [Nesaî]

(Ramazandan sonra en faziletli oruç, Şaban ayında tutulan oruçtur.) [Tirmizî]

(Şaban'da üç gün oruç tutana, Allahü teâlâ Cennette bir yer hazırlar.) [Ey Oğul İlmihali]

Berat gecesi

Sual: Berat Gecesi ne zamandır, önemi nedir?

CEVAP

Berat Gecesi, Şaban ayının 15. gecesidir Tefsirlerde Kur'an-ı kerimin, Levh-il-mahfuza bu gece indirildiği bildirilmektedir. Âyet-i kerimede mealen buyuruluyor ki:

(Apaçık olan Kitab'a andolsun ki, biz onu [Kur'anı] mübarek bir gecede indirdik. Elbette biz insanları uyarmaktayız.) [Duhan 2,3]

Her sene, Şaban ayının on beşinci Berat gecesinde, o senede olacak şeyler, ameller, ömürler, ölüm sebepleri, yükselmeler, alçalmalar, yani her şey Levh-i mahfuzda yazılır. Resulullah efendimiz, bu gece, çok ibadet, çok dua ederdi.

Menkıbe: Kim ölecek, kim kalacak?

İmâm-ı Rabbânî hazretleri vefât etmeden altı ay önce, Şâban ayının on beşinci gecesi olan "Berât kandili" gecesini, kendi husûsî odasında ihyâ eyledi. O gece yarısı, kıymetli hanımının bulunduğu odaya geldi. Hanımı dedi ki: "Bu gece ecellerin ve amellerin takdir edildiği gecedir. Kimbilir Allahü teâlâ kimin defterine ölecek ve kimin defterine yaşayacak! diye kaydetti." İmâm-ı Rabbânî hazretleri bu sözü duyunca; "Niçin tereddüt ve şüphe ile söylüyorsun? Ya isminin, dünyâda yaşayacaklar sahifesinden silindiğini görenin hâli nice olur?" buyurdu. Bunu söyleyince, esrâr yatağı olan kalbinden bir âh çekti. Böylece İmâm-ı Rabbânî hazretleri, o sene vefât edeceğine kerâmetiyle işâret buyurmuşlardı.

Şaban ayında niçin çok oruç tuttuğu sorulduğu zaman Resulullah efendimiz buyurdu ki:

(Şaban öyle faziletli bir aydır ki, insanlar bundan gâfildir. Bu ayda ameller, âlemlerin Rabbine arz edilir. Ben de amelimin oruçluymken arz edilmesini isterim.) [Nesai]

Bu konudaki hadis-i şeriflerden bazıları şöyledir:

(Berat gecesi göklerin kapıları açılır, melekler müminlere müjde verir ve ibadete teşvik ederler.) [Nesai, Beyheki, A, Münziri]

(Şu beş gecede yapılan dua geri çevrilmez: Regaib Gecesi, Berat Gecesi, Cuma gecesi, Ramazan ve Kurban Bayramı gecesi.) [İbni Asakir]

(Allahü teâlâ, Şaban ayının 15. gecesinde rahmetiyle tecelli ederek, kendisine şirk koşan ve Müslüman kardeşine kin güdenler hariç, herkesi affeder.) [İbni Mace]

(Şabanın 15. gecesini ibadetle, gündüzünü de oruçla geçirin! O gece Allahü teâlâ buyurur ki: "Af isteyen yok mu, affedeyim. Rızık isteyen yok mu, rızık vereyim. Dertli yok mu, sıhhat, afiyet vereyim. Ne isteyen varsa istesin, vereyim." Bu hâl, sabaha kadar devam eder.) [İbni Mace]

(Cebrail aleyhisselam gelip, "Kalk, namaz kıl ve dua et! Bu gece Şaban ayının 15. gecesidir" dedi. Bu geceyi ihya edenleri Allahü teâlâ affeder. Yalnız, müşrik, büyücü, falcı, cimri, kinci, müşahin, içkici, faizci ve zaniyi affetmez.) [Taberani] (Müşahin, bid'at ehli demektir.)

Bu geceyi ganimet bilmeli, tevbe istiğfar etmeli, kaza namazı kılmalı, Kur'an-ı kerim okumalı, bilhassa ilim öğrenmeli. En kıymetli ilim, doğru yazılan ilmihâl bilgileridir. Peygamber efendimiz, "sallallahü aleyhi ve sellem" Berat Gecesi'nde, (Allahümmerzuknâ kalben takıyyen mineşşirki beriyyen lâ kâfiren ve la şakiyyâ) duasını çok okurdu. Büyük zatlar, Berat gecesinde şöyle de dua ederlerdi:

(Ya Rabbî, Kur'an-ı keriminde, "Allah, dilediğini siler, dilediğini de sabit bırakır, Levh-i mahfuz Onun katındadır" buyuruyorsun. Eğer benim ismim saidler [cennetlikler] defterinde ise, orada sabit kıl! İsmim şakiler [cehennemlikler] defterinde ise, ismimi oradan silip, saidler defterine yaz! Ey büyük Allah'ım, kalbleri iyiden kötüye, kötüden iyiye çeviren, ancak sensin. Kalbimi, dininde sabit kıl, dininden döndürme, ayırma!)

Hazret-i Âişe validemiz, (Ya Resulallah, Allahü teâlâ seni günah işlemekten muhafaza buyurduğu hâlde, neden Berat Gecesi'nde çok ibadet ettin?) diye sordu. Cevabında buyurdu ki:

(Şükreden kul olmayayım mı? Bu yıl içinde doğacak her çocuk, bu gece deftere geçirilir. Bu yıl içinde öleceklerin isimleri, bu gece özel deftere yazılır. Bu gece herkesin rızkı tertip olunur. Bu gece herkesin amelleri Allahü teâlâyâ arz olunur.) [Gunye]

Nafile ibadetlerin sevabına kavuşabilmek için, ehl-i sünnet itikadında olmak, haramlardan kaçıp günahlara tevbe etmek, farzları kusursuz yapmaya çalışmak, o ameli ibadet olarak yapmaya niyet etmek şarttır.

Hasan-ı Basri hazretleri, Şabanın 15. günü, sanki mezardan çıkmış gibi, yüzü çok solgun görüldü. Bu üzüntünün sebebini sorduklarında buyurdu ki:

(İlm-i yakîn ile biliyorum ki, günahım vardır. Günahım affedilmezse, sevaplarım da kabul edilmezse, hâlim nice olur diye korkumdan benzim sararıyor.)

Sual: Şabanın 14. mü, 15. günü mü oruç tutulur?

CEVAP

Onbeşinci günü tutulur.

Bünyesi zayıf olanın, Şabanın 15 inden sonra oruç tutmayıp, farz olan Ramazan-ı şerif orucuna hazırlanması iyi olur. Sağlığı yerinde olan ise, Şaban ayının çoğunu, hatta tamamını oruçlu geçirebilir.

RAMAZAN AYI: Peygamber efendimiz, Ramazan-ı şerifin fazileti hakkında buyuruyor ki:

(Ramazan ayı mübarek bir aydır. Allahü teâlâ, size Ramazan orucunu farz kıldı. O ayda rahmet kapıları açılır, Cehennem kapıları kapanır, şeytanlar bağlanır. O ayda bir gece vardır ki, bin aydan daha kıymetlidir. O gecenin [Kadir gecesinin] hayrından mahrum kalan, her hayırdan mahrum kalmış sayılır.) [Nesaî]

[Ramazan-ı şerif ayı ve bu ayda yapılacak işler ayrı bir konu olarak ele alınacağından, burada kısa yer verildi.]

Kandil simidi

Sual: Kandillerde, kandil simidi alıp ikram etmekte bir mahzur var mıdır?

CEVAP

Hayır, mahzuru olmaz. Aksine, kandil simidi veya başka bir yiyecek, tatlı alıp ikram etmek, sevab olur.

Üç aylarda oruç tutmak

Sual: Kaza borçları üç aylarda tutulabilir mi?

CEVAP

Kaza ve nafil e oruğları Receb, Şaban ve diğer aylarda tutmakta mahzur yoktur, fakat kaza oruğlarını, mazeretsiz geciktirmemek iyi olur! Bu aylarda kaza orucu tutan, bu aylarda nafil eye verilecek sevablara da kavuşur. (Nevadir-i fıkhıyye)

Receb ve Şaban aylarında kaza orucu veya nafil e oruç, her gün veya aralıklı olarak da tutulur. Tek başına Cuma veya Cumartesi günü oruç tutmamalıdır! Perşembe ile Cuma veya Cuma ile Cumartesi birlikte tutulursa mahzuru olmaz.

Receb veya Şaban aylarında oruç tutarken, kazası olan, (İlk kazaya kalan Ramazan orucumu tutmaya) diye niyet eder. Kaza yoksa bile, kaza orucu tutmak yine caizdir.

Kaynaklar:

Tam İlmihal Seadet-i Ebediyye, Dinimizislam.com sitesi, İslam alimleri ve Evliyalar ansiklopedisi, Türkiye Gazetesi Bizim Sahife arşivi.